

รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
Inclusive Education Model of Students
with Learning Defects in Schools
under the Office of The Basic Education Commission

นางสุมาลี ศรีผิง

Mrs.Sumalee Sriphong

อาจารย์ ดร.ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน, รศ.ดร.ธานี เกสทอง

Dr.Teeppipat Suntawan, Assoc.Prof.Dr.Thanee Gesthong

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Nakhon Sawan Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) วิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒) สร้างรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ๓) ประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีการดำเนินการวิจัยเป็นผสมวิธี (Mixed Methods Research) การวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ ๔ องค์ประกอบมีความสำคัญตามลำดับ ได้แก่ ๑) การบริหารจัดการมีความสำคัญอันดับ ๑ ๒) การจัดการสภาพแวดล้อม ๓) การจัดการเรียนรู้ ๔) การประสานความร่วมมือ รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ ส่วนนำ ส่วนที่ ๒ ส่วนเนื้อหาและแนวทางการดำเนินงาน ส่วนที่ ๓ ส่วนกระบวนการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และส่วนที่ ๔ ส่วนเงื่อนไขความสำเร็จทุกส่วนมีความเหมาะสมการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จำนวน ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านความถูกต้อง ๒) ด้านความเหมาะสม ๓) ด้านความเป็นไปได้ และ ๔) ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม, นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

This research aimed to 1) analyze the components of the inclusive education model of students with learning defects in schools under the Office of the Basic Education Commission, 2) develop the inclusive education model of students with learning defects in schools under the Office of the Basic Education Commission, and 3) evaluate the inclusive education model of students with learning defects in schools under the Office of the Basic Education Commission. This research is mixed-research between quantitative research by survey research and qualitative research. The findings revealed as follows:

1. Component analysis according to the set criterion found that the inclusive education model of students with learning defects in schools under the Office of the Basic Education Commission comprised 4 components consisting of 1) management, 2) environmental arrangement, 3) learning management, and 4) coordination.

2. The inclusive education model of students with learning defects in schools under the Office of the Basic Education Commission comprised 4 parts consisting of 1) introduction; 2) content consisting of the components of the inclusive education model of students with learning defects in schools under the Office of the Basic Education Commission; 3) process and ways of putting into practice; 4) conditions for success.

3. The evaluation of the inclusive education model of students with learning defects in schools under the Office of the Basic Education Commission in the aspects of correctness, suitability, feasibility and usefulness as a whole was at a high level.

Keywords: Inclusive Education Model, Students with learning defects, Office of the Basic Education Commission

บทนำ

การศึกษาเป็นการพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์ให้เจริญงอกงาม ถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดใน การพัฒนาบุคลากรและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านการสร้างและการพัฒนาศักยภาพ หรือแม้แต่การพัฒนาทักษะในการทำงานของบุคคลก่อให้เกิดการพัฒนาและเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมรวมทั้งผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมในทางการเมือง (Civic Participation) ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและมีผลต่อทิศทางการดำเนินชีวิตของคนในชาติ ด้วยเหตุนี้ ใน พ.ศ. ๒๔๙๑ การศึกษาจึงได้ถูกบรรจุไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal declaration of human rights) ข้อ ๒๖ ว่า “ทุกคนมีสิทธิในการศึกษาและการศึกษาจะต้องเป็นการศึกษาแบบให้เปล่าอย่างน้อยในชั้นประถมศึกษาและการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องเป็นการศึกษาภาคบังคับ” โดยความเห็นชอบจากสมัชชาแห่งสหประชาชาติด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการกระจาย การศึกษาให้ครอบคลุมทัดเทียมและทั่วถึงทุกคนได้รับสิทธิทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อไม่ให้เด็กเหล่านี้ ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันพร้อมทั้งให้ความคุ้มครองแก่เด็กจากการถูกเลือกปฏิบัติในโรงเรียนด้วย สาเหตุที่ว่าเด็กเหล่านี้เป็นคนพิการ^๑ ปัจจุบัน ทั่วโลกในระดับสากลหันมาดำเนินการจัดการศึกษาแบบใหม่ ภายใต้การส่งเสริมขององค์การยูเนสโกที่เรียกว่า การศึกษาแบบเรียนรวม ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่มีการบูรณาการกลุ่มคนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กยากจน ฯลฯ ให้ได้รับการศึกษาเอกเช่นเดียวกันกับเด็กปกติทั่ว ๆ ไปในโรงเรียนปกติเพื่อพัฒนาเด็ก เหล่านั้นให้ถึงขีดสุดของศักยภาพ และได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามที่เด็กเหล่านี้มีสิทธิอัน ชอบธรรมที่จะได้รับตามหลักสิทธิมนุษยชนและตามข้อตกลงของนานาประเทศกับยูเนสโก ผลจากการ ศึกษาวิจัยของยูเนสโก (UNESCO) พบว่า การศึกษาแบบเรียนรวมสามารถตอบสนองต่อการเข้าถึงและให้ โอกาสเด็กทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง ดังนั้นหน่วยงานทางการศึกษา ครูอาจารย์ ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จะต้องเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพ อย่างแท้จริง^๒

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาแบบ เรียนรวมเพื่อเป็นหนทางที่จะนำไปสู่การศึกษาเพื่อปวงชน ตามหลักการขององค์การยูเนสโกได้เป็น อย่างดี ในปัจจุบัน นี้ คือ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ซึ่งถือว่าการศึกษาแบบนี้เป็นการจัด การศึกษาตามหลักสิทธิมนุษยชน ไม่มีการกีดกันทางการศึกษา เนื่องมาจากสภาพความพิการหรือ

^๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ไฮเอ็ด พิมพ์ลิขิ่ง จำกัด. ๒๕๕๑), หน้า ๒๗.

^๒ ยูเนสโก, คู่มือผู้สื่อข่าว เรื่อง การศึกษาเพื่อเรียนรวม, (กรุงเทพมหานคร: องค์การยูเนสโก สำนักงานกรุงเทพ-มหานคร. ๒๕๕๐), หน้า ๕.

ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม วิธีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมนั้นได้เริ่มต้นมาจากการศึกษาที่เรียกว่า การศึกษาพิเศษ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษา แบบโรงเรียนเฉพาะด้าน มีลักษณะของการแบ่งแยกเด็กออกไป จากสังคม จึงเกิดปัญหามีเด็กจำนวนหนึ่ง ยังไม่ได้รับการศึกษา และจากนั้นจึงได้พัฒนารูปแบบ การจัดการศึกษาออกมาเป็นการเรียนร่วม แต่ก็ยัง ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของการศึกษาเพื่อพัฒนา นักเรียนได้อย่างแท้จริง นักการศึกษาและองค์การยูเนสโกจึงได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ ขึ้นมาอีกในศตวรรษที่ ๒๑ คือ การศึกษาแบบเรียนรวม โดยมีความเชื่อว่า รูปแบบของการศึกษาดังกล่าว สามารถตอบสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนในโรงเรียนปกติ ซึ่งโรงเรียนจะต้องมีการปรับเปลี่ยน วิธีการต่างๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนทุกคนประสบความสำเร็จ ในการเรียนรู้อย่างแท้จริง” ผู้วิจัยจึงได้มี ความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการ เรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแนวทางให้สถานศึกษา สามารถ นำรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาแบบ เรียนรวมให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ๑) วิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการ เรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๒) เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๓) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการ เรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย ๓ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การวิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาข้อมูล องค์ประกอบจากเอกสาร สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๙ คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

^๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ : การศึกษา การบังคับใช้. (กรุงเทพมหานคร : สำนักวิชาการ, ๒๕๕๑), หน้า ๒๗.

นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อสร้างเครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ๒๘๕ โรงเรียน จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น ๘๕๕ คน รวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) และตั้งชื่อองค์ประกอบตามปัจจัยที่สัมพันธ์กัน

๒) การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการนำองค์ประกอบที่ได้จาก ขั้นตอนที่ ๑ มาดำเนินการสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การสัมมนา อิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านจิตวิทยา การวิจัย การบริหารการศึกษา และการจัดการศึกษา จำนวน ๑๐ คน เพื่อตรวจสอบรูปแบบ ด้านความถูกต้อง และความเหมาะสม

๓) การประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผู้วิจัยสร้างแบบประเมินส่ง ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียนเรียนรวม จำนวน ๙ คน เพื่อประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้นผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ แล้วประเมิน และอภิปรายสรุปผล

นิยามศัพท์

การศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเด็กกลุ่มพิเศษ เหล่านี้ ไม่สามารถได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการจัดการศึกษาแบบเดียวกันกับเด็กปกติซึ่งการจัดการ การศึกษาพิเศษได้รวมถึงด้านกระบวนการสอน วิธีการสอน เนื้อหาวิชา (หลักสูตร) เครื่องมือและอุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอนที่สนองตอบต่อความสามารถ และความต้องการของเด็กพิเศษเป็นรายบุคคล

การศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือพิการได้เข้า เรียนรู้ของชั้นเรียนเด็กปกติ โดยเข้าเรียนเต็มเวลาหรือเข้ามาเรียนบางเวลาจุดประสงค์เพื่อให้เด็กพิการ ได้เรียนรู้สังคมและธรรมชาติสิ่งแวดล้อมของคนปกติทั่วไป

การศึกษาแบบเรียนรวม หมายถึง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในลักษณะที่เรียนรวมกับเด็กปกติในโรงเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลศึกษาจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งได้นำเอาฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ ตัวเด็กเอง ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เข้ามาร่วมกันดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนให้ ประสบความสำเร็จ

ผลการศึกษา

๑. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๑ ในภาพรวม ตัวแปรที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๔๑ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๔

๑.๒ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ ๙๔ ตัวแปรดังนี้

๑.๒.๑ องค์ประกอบที่ ๑ การบริหารจัดการ ประกอบด้วย ๓๖ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .๙๕๑ - .๕๑๐ มีค่า Eigenvalues = ๓๒.๗๖๔ ค่าร้อยละของความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบที่ ๑ = ๓๒.๑๒๔ องค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ ๓๒.๑๒๔ และเมื่อเทียบกับค่า Eigenvalues กับองค์ประกอบอื่นแล้ว องค์ประกอบนี้ มีความสำคัญเป็นอันดับ ๑

๑.๒.๒ องค์ประกอบที่ ๒ การจัดการสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย ๓๓ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .๙๓๐ - .๕๗๒ มีค่า Eigenvalues = ๒๕.๕๘๑ ค่าร้อยละของความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบที่ ๒ = ๒๕.๕๘๑ องค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ ๒๕.๕๘๑ และเมื่อเทียบกับค่า Eigenvalues กับองค์ประกอบอื่นแล้ว องค์ประกอบนี้ มีความสำคัญเป็นอันดับ ๒

๑.๒.๓ องค์ประกอบที่ ๓ การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ๑๗ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .๙๔๓ - .๕๗๖ มีค่า Eigenvalues = ๑๕.๓๓๕ ค่าร้อยละของความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบที่ ๓ = ๑๕.๓๓๕ องค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ ๑๕.๓๓๕ และเมื่อเทียบกับค่า Eigenvalues กับองค์ประกอบอื่นแล้ว องค์ประกอบนี้ มีความสำคัญเป็นอันดับ ๓

๑.๒.๔ องค์ประกอบที่ ๔ การประสานความร่วมมือ ประกอบด้วย ๘ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .๗๗๑ - .๓๓๕ มีค่า Eigenvalues = ๗.๑๓๖ ค่าร้อยละของความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบที่ ๔ = ๗.๑๓๖ องค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ = ๗.๑๓๖ และเมื่อเทียบกับค่า Eigenvalues กับองค์ประกอบอื่นแล้ว องค์ประกอบนี้ มีความสำคัญเป็นอันดับ ๔

๒. ผลการสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๑ รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ ส่วนนำ ประกอบด้วย แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักการและความสำคัญของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่ ๒ เนื้อหาและแนวทางการดำเนินงาน ตามองค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย และแนวทางการพัฒนา ได้แก่การบริหารจัดการ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดการเรียนรู้ การประสานความร่วมมือ ส่วนที่ ๓ กระบวนการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การเตรียมการ การดำเนินการ การประเมินผล การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนที่ ๔ เงื่อนไขความสำเร็จ

๒.๒ ผลการตรวจสอบรูปแบบการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่ารูปแบบการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมนั้น มีความเหมาะสม

๒.๓ ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๕ คน มีความคิดเห็นว่า คู่มือการใช้รูปแบบการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๘๔ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๒๖

๓. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓.๑ ผลการพิจารณาในภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๘๘ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๒๕

๓.๒ ผลการพิจารณาในภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๘๙ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๒๒

๓.๓ ผลการพิจารณาในภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๙๖ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๑๑

๓.๔ การพิจารณาในภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๘๗ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๒๘

๓.๕ การพิจารณาในภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๙๑ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๒๑

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๑. สรุปอภิปรายผล

๑.๑ การวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดการเรียนรู้ และการประสานความร่วมมือ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในสภาพปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีเด็กพิเศษ จำนวนมาก ส่งผลให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนต้องเปลี่ยนแปลง ปัจจุบัน ทัวโลกในระดับสากลหันมาดำเนินการจัดการศึกษาแบบใหม่ภายใต้การส่งเสริมขององค์การยูเนสโกที่เรียกว่า การศึกษาแบบเรียนรวม ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่มีการบูรณาการกลุ่มคนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กยากจน ฯลฯ ให้ได้รับการศึกษาเช่นเดียวกันกับเด็กปกติทั่ว ๆ ไปในโรงเรียนปกติ เพื่อพัฒนาเด็กเหล่านั้นให้ถึงขีดสุดของศักยภาพ และได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามที่เด็กเหล่านี้

มีสิทธิอันชอบธรรมที่จะได้รับตามหลักสิทธิมนุษยชนและตามข้อตกลงของนานาชาติกับยูเนสโก ผลจากการศึกษาวิจัยของยูเนสโก พบว่า การศึกษาแบบเรียนรวมสามารถตอบสนองต่อการเข้าถึงและให้โอกาสเด็กทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง ดังนั้นหน่วยงานทางการศึกษา ครูอาจารย์ ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จะต้องเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างแท้จริง การที่หน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วจะดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้สำเร็จนั้น หน่วยงานและบุคคลจะต้องมีแนวคิดแบบเดียวกันเสียก่อน จึงจะจัดการศึกษาแบบเรียนรวมได้สำเร็จอย่างแท้จริง และการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ถือว่า เป็นแนวคิดใหม่ทางการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคน ไม่มีการแบ่งแยกว่าเด็กคนใดเป็นเด็กทั่วไป หรือเด็กคนใดที่มีความต้องการพิเศษ โดยโรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสม ตามหลักการเรียนรวม เด็กที่มีความต้องการพิเศษจะได้เรียนในโรงเรียนปกติใกล้บ้านโดยไม่มีการแบ่งแยกได้เรียนในชั้นเดียวกับเพื่อนในวัยเดียวกัน ไม่มีห้องเรียนพิเศษการช่วยเหลือสนับสนุนอื่นๆ จะจัดอยู่ในสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนปกติ ทั้งนี้โรงเรียนต้องมีการปรับเปลี่ยนระบบให้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของเด็กแต่ละคน และเด็กทุกคนมีฐานะเป็นสมาชิกหนึ่งของโรงเรียนมีสิทธิมีความเสมอภาค เท่าเทียมกัน ซึ่งเป้าประสงค์ของการเรียนรวม คือ การจัดโอกาสสำหรับนักเรียนทุกคนให้บรรลุขีดศักยภาพในการศึกษาทั่วไป เพื่อให้เด็กสามารถดำรงชีพในสังคมร่วมกันได้อย่างมีความสุขและยอมรับซึ่งกันและกัน และการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นการให้โอกาสเด็กพิการได้เรียนอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่กับเด็กทั่วไป ในสภาพห้องเรียนปกติ ซึ่งหากได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกวิธีแล้ว เด็กพิการสามารถประสบความสำเร็จได้ การเรียนรวม ทำให้เด็กพิการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กทั่วไปและรอดพ้นจากการถูกตีตราว่าเป็นเด็กพิการ ทำให้เด็กทั้งสองกลุ่มยอมรับซึ่งกันและกัน การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ทำให้โอกาสแก่คนพิการได้พัฒนาศักยภาพทุกด้านในระบบของโรงเรียน ดังนั้นองค์ประกอบที่จะนำมาใช้ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม จึงควรมีอยู่ใน ๔ องค์ประกอบนี้ ซึ่งครอบคลุมภารกิจและเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรจเรช พะยอมแย้ม^๔ ได้วิจัยเรื่องการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กพิการในโรงเรียนปกติ พบว่า ๑) สภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กพิการในโรงเรียนปกติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม โดยมีการรวมและพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ๒) ควรมีการนิเทศ ติดตามผลอย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรวมอย่างต่อเนื่อง ๓) ควรจัด

^๔ รจเรช พะยอมแย้ม. การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กพิการในโรงเรียนปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม. ๒๕๕๓), บทคัดย่อ

ครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีภาระงานอื่นน้อยลง และจัดครูที่มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะสำหรับการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ ๔) ปรับหลักสูตรให้เหมาะกับสภาพเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า

๑.๑.๑ องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ มีความสำคัญเป็นอันดับ ๑ เมื่อพิจารณาข้อคำถามของแบบสอบถามประกอบด้วย ๓๖ ตัวแปร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการนี้ ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการบริหารจัดการเป็นสิ่งสำคัญที่ทางโรงเรียน มีการกำหนดโครงสร้างในการบริหารจัดการ ใช้วงจรคุณภาพ PDCA ในการบริหารงานในแต่ละฝ่าย กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายตลอดจนการจัดทำหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการเสริมสร้างการปฏิบัติงานของบุคลากร ตอบสนองความต้องการของชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้บริหารมีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา นักเรียนผู้ปกครอง ผู้ร่วมงาน ผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหารควรได้รับการยอมรับในการบริหารจัดการด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้จากทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพราะต้องเกี่ยวข้องการบริหารด้านงบประมาณ และการระดมความร่วมมือทั้งทางด้านทรัพยากร ด้านการสนับสนุนการจัดการศึกษา ทั้งจากภายใน และภายนอกที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งคือ ต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้และการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏพร ศุภสมุทร์^๔ ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงสร้างซีทสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ๑) ผู้บริหารมีนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องการรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมสนับสนุนให้ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษตามกลุ่มอาการโรคต่างๆการใช้แบบคัดกรองการเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและการลงนิเทศทำให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงานมากขึ้น

๑.๑.๒ องค์ประกอบด้านการจัดสภาพแวดล้อมประกอบด้วย ๓๓ ตัวแปร มีความสำคัญเป็นอันดับ ๒ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเรียนรวม เป็นการปฏิบัติที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทุกๆด้าน มีการจัดบรรยากาศที่สวยงาม น่าสนใจ เอื้อต่อการเรียนการสอน

^๔ ณัฏพร ศุภสมุทร์ และคณะ, การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกรณีศึกษาโรงเรียนวัดอุทัยธาราม, (กรุงเทพมหานคร. สถาบันราชานุกูลกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๕๓), หน้า ๑๔.

ทั้งในและนอกห้องเรียนโดยคำนึงถึงความเหมาะสม สะดวก สะอาด และความปลอดภัย มีการบริหารงานด้วยความเสมอภาค และยุติธรรม การใช้แหล่งเรียนรู้ การใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมให้กับนักเรียนไว้อย่างเพียงพอและครบถ้วน ตลอดจนความร่วมมือร่วมใจของ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการปรับสภาพแวดล้อม เพราะมีอิทธิพลต่อบุคคลสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของบุคคล การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนย่อมขึ้นอยู่กับความซาบซึ้ง ในสุนทรียศาสตร์ของผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ลักษณะที่สวยงามของสภาพแวดล้อมในสถาบัน ควรพิจารณาความสวยงามอย่างธรรมชาติ หรือจากธรรมชาติ สวยงามด้วยการสร้าง ความสวยงามของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ขึ้นมา โรงเรียนควรส่งเสริมให้เด็กซาบซึ้งในความงาม ทั้งที่เป็นอยู่โดยธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้และการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพันธ์ เดชะคุปต์^๖ กล่าวว่า การจัดห้องเรียน หมายถึง บรรยากาศในการเรียนการสอนโดยเน้นในห้องเรียนเป็นตัวแปรสำคัญ ที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การเรียนมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพ มีดังนี้ การสร้างบรรยากาศ ทางกายภาพหรือสภาพแวดล้อมที่ดีในห้องเรียน มีผลต่อการเรียนการสอนและต่อเจตคติที่ดีของผู้เรียน ดังนั้นลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพเหมาะสมควรเป็นดังนี้ ๑) ห้องเรียน มีสีสันท่าดูและเหมาะสม อากาศถ่ายเทได้ดี ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอ กับจำนวนผู้เรียน ๒) ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่มตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท ๓) ห้องเรียนต้องสะอาด ถูกสุขลักษณะ น่ายู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ๔) สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการสอนประเภทต่าง ๆ เช่น กระดาน จอรับภาพ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ สามารถเคลื่อนย้าย และสามารถดัดแปลง ให้เอื้ออำนวยต่อการสอนและการจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ๕) ควรจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง เช่น ให้มีความเหมาะสมต่อการสอน วิธีต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น เหมาะสมต่อวิธีสอนโดยกระบวนการกลุ่ม วิธีบรรยาย หรือวิธีการแสดงละคร ดังนั้นการจัดโต๊ะเรียนในห้องเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างบรรยากาศทางการเรียน การจัดโต๊ะเรียน ทำได้หลายแบบขึ้นอยู่กับผู้สอนจะยึดวิธีสอนแบบใดเป็นหลัก เช่น จัดโต๊ะเรียนเพื่อเรียนแบบบรรยาย แบบสาธิต แบบประชุมกลุ่มย่อย หรือกิจกรรมการเรียนอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม การจัดโต๊ะเรียนควรคำนึงถึง ๑) จำนวนผู้เรียน ๒) สภาพห้องเรียน ๓) ความสามารถของผู้เรียน ๔) สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ซึ่งตัวอย่างการจัดโต๊ะเรียนแบบต่าง ๆ มีดังนี้ ๑) การจัดโต๊ะเรียนแบบธรรมดา เป็นการ จัดโต๊ะเรียนเรียงแถวหน้ากระดาน จัดแบบขั้นเรียนปกติ ซึ่งเหมาะแก่การสอนที่ยึดผู้สอน เป็นศูนย์กลาง

^๖ พิมพันธ์ เดชะคุปต์, การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดวิธีและเทคนิคการสอน, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นต์, ๒๕๔๔), หน้า ๑๔๙-๑๕๐.

เช่น ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย แบบสาธิตประกอบการบรรยายห้องเรียนในลักษณะนี้นั้น ความเข้มงวดระเบียบวินัยและเน้นบรรยากาศที่เงียบ ๒) การจัดโต๊ะเรียนเป็นกลุ่มย่อย เป็นการจัด โต๊ะเรียนในกลุ่มเดียวกันนั่งหน้าเข้าหากัน ซึ่งกลุ่มย่อยอาจประกอบด้วย สมาชิกตั้งแต่ ๔-๘ คน การจัดแบบนี้ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น ใช้วิธีสอนแบบ กระบวนการ กลุ่ม แบบอภิปราย กลุ่มย่อย แบบปฏิบัติการทดลอง เป็นต้น การจัดชั้นเรียนแบบนี้เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์สร้างความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน ตลอดจนศึกษา หาความรู้โดยใช้กระบวนการหาความรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง

๑.๑.๓ องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ๑๗ตัวแปรมีความสำคัญเป็นอันดับ ๓ ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี โดยทางโรงเรียนได้จัดหา วัสดุ/สื่อสารสนเทศ/วัตถุดิบ/เครื่องมือการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้กับนักเรียนไว้อย่างเพียงพอและครบถ้วน การจัดครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สอนตรงตามหลักสูตรและเนื้อหาโดยมีการบริหารจัดการหลักสูตร ปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไปมาใช้กับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะ จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program :IEP) จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล(Individualized Implementation Plan : IIP) ซึ่งเป็นแผนการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในวิชาหรือทักษะที่เป็นจุดอ่อน เพื่อให้เด็กทุกคนเรียนรวมกันและได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล มีการคัดกรองนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จึงทำให้ครูสามารถใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายพัฒนาเทคนิคการสอน โดยมีเทคนิคการสอนที่หลากหลายรูปแบบ คือ การวิเคราะห์งาน การสอนโดยใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน และให้บริการสอนเสริมในด้านพัฒนาการด้านอื่น ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับเบญจา ชลธานนท์^๓ ได้กล่าวว่า ในการจัดทำ แผนการจัดการศึกษาได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทางการศึกษาและบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสามารถของเด็ก และช่วยให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาตามสภาพความแตกต่างของแต่ละบุคคล อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความก้าวหน้าทาง การเรียน และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้เป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผน และเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ มีข้อมูลในการจัดเด็กเข้ารับบริการการศึกษา บริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ทางโรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนรวมขึ้น มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุง

^๓ เบญจา ชลธานนท์, คู่มือการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท, (กรุงเทพมหานคร : เพทายการพิมพ์, ๒๕๕๖), หน้า ๓-๖.

งานอย่างต่อเนื่อง และวันชัย จันทการกุล^๙ การจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นสูง ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงวิธีการเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ การสอนให้เด็ก เกิดการเรียนรู้ มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และพัฒนาเต็มศักยภาพได้นั้น ครูต้องมีเจตคติที่ดีทั้งต่อเด็ก และสร้างเจตคติทางบวกของเด็กต่อครูโดยให้ความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ การยอมรับนับถือคลุคลี กับเด็กและสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันจนเป็นที่ยอมรับของเด็ก จึงจะเอื้อให้เด็กยอมรับการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

๑.๑.๔ องค์ประกอบด้านการประสานความร่วมมือประกอบด้วย ๘ ตัวแปรมีความสำคัญ เป็นอันดับ ๔ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า องค์ประกอบด้านการประสานความร่วมมือ เป็นองค์ประกอบในการจัดการ ศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อให้ตอบสนองตัวชี้วัดโรงเรียนเรียนรวมด้านต่าง ๆ ต้องการความหลากหลายวิธีการ ต้องการความช่วยเหลือสนับสนุน จากหลายช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นระดับโรงเรียน จากศูนย์การศึกษาพิเศษ ชุมชน และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนหรือองค์กรภายในและภายนอก การประชาสัมพันธ์ การประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบนโยบาย เป้าหมายในการจัดการศึกษาแบบเรียน รวมทั้งผู้ปกครองเด็กปกติ และเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ตลอดจนการร่วมมือกันระหว่างองค์กร ที่เกี่ยวข้อง บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน นักเรียน รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปอย่างราบรื่น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของโรงเรียนอย่างสมานฉันท์ และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของวินัย รูปชาติ^{๑๐} ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ในการ บริหารงานกับผลการดำเนินงานตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนเรียนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็น ฐานตามแนวคิดโครงสร้างซีท (SEAT) ในจังหวัดกำแพงเพชร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔ ผลการวิจัย พบว่า ๑) สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน โรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิดโครงสร้างซีท ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ทางกายภาพ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน และด้านการกำหนดนโยบาย กฎหมาย สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ในภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง ๒) ผลการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วม โดยประเมินพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ๒ด้าน ได้แก่ พัฒนาการทางด้านสังคมและ พัฒนาการทางการเรียน ผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ๓) สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน

^๙ วันชัย จันทการกุล. วิธีการสอนในชั้นเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ ๔๐ (เมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๐) : หน้า ๖.

^{๑๐} วินัย รูปชาติ, ศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพการบริหารงานและผลการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วมโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานตามแนวคิดโครงสร้างซีท (SEAT) ในจังหวัดกำแพงเพชร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๔, วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, (วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๔), หน้า๓๖-๓๘.

มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานที่เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้ง ๔ ด้าน และ Latham^{๑๐} ได้ศึกษาเจตคติและความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรวมของครู และผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการให้บริการ พบว่า ครูปกติผู้บริหารและครูการศึกษาพิเศษมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรวมและมีความเชื่อตรงกันว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีสิทธิ์ได้รับการบริการทางการศึกษาครูปกติและครูการศึกษาพิเศษมีความเชื่อว่า การจัดการเรียนรวมจะสำเร็จได้ต้องได้รับความร่วมมือทั้งวิธีการจัดการเรียนการสอนข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์

๑.๒ รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ ส่วนนำ ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความเป็นมาและความสำคัญของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่ ๒ เนื้อหาและแนวทางการดำเนินงาน ตามองค์ประกอบของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย และแนวทางการพัฒนา ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดการเรียนรู้ การประสานความร่วมมือ ส่วนที่ ๓ กระบวนการพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การเตรียมการ การดำเนินการ การประเมินผล การปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ส่วนที่ ๔ เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่า การยืนยันรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมนั้น มีความเหมาะสม ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๕ คน มีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในการสร้างรูปแบบในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหลักการ แนวคิด ปรัชญา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสัมภาษณ์จากผู้

^{๑๐} Latham, A. S. "Site – Based Management : Is It Working?," Educational Leadership.1997 42(2), pp.85-86.

มีประสบการณ์มีความรู้ในการจัดการเรียนรวม และสอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่ดำเนินงานและประสบกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการดำเนินงานเพื่อนำมาทำการวิเคราะห์หองค์ประกอบที่สามารถช่วยให้เกิดรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศักดิ์ไทย สุรกิจบวร^{๑๑} ได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กมี ๓ ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ ๑ การนำเสนอร่างกรอบแนวคิด ขั้นตอนที่ ๒ การรับรองกรอบแนวคิด และขั้นตอนที่ ๓ การแสวงหารูปแบบที่เหมาะสม และสอดคล้องกับแนวคิดของEisner^{๑๒} ได้เสนอแนวความคิดของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณา รูปแบบการประเมินที่เป็นความเฉพาะทาง ในเรื่องที่จะประเมิน โดยพัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะซึ่งมีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคลคือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินโดยให้ความเชื่อถือว่าคุณวุฒิที่มีความเที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดีซึ่งมีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคลคือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินโดยให้ความเชื่อถือว่าคุณวุฒิที่มีความเที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี

๑.๓ การประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากขั้นตอนที่ ๒ ให้โรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จำนวน ๙ โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ ๑ คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รวมจำนวน ๙ คน ทำการประเมินรูปแบบการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประเด็น ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความ เป็นประโยชน์ พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ได้ผ่านกระบวนการต่าง ๆ มาอย่างเหมาะสม ตั้งแต่ในกระบวนการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งในระดับนโยบาย และผู้บริหารโรงเรียนเรียนรวม

^{๑๑} ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, การแสวงหาและแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำของผู้บริหารมืออาชีพ กรณีผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๕๒), หน้า ๒๕.

^{๑๒} Eisner, E. "Educational Connoisseurship and Criticism: Their form and Functions in Educational Evaluation," *Journal of Aesthetic Evaluation or Education*. Vol. 10 No.1 (April, 1976): pp. 135 - 150.

ที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนเรียนรวม ที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบการบริหารจัดการด้วยระบบการเรียนรวม การจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานของศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (Student Support Services: SSS) และผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนเรียนรวมจากทุกภูมิภาค โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมการใช้เทคนิคการวิเคราะห์หาค่าประกอบ ที่ทำให้ได้องค์ประกอบที่เหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งในการสร้างรูปแบบ มีกรอบแนวคิดหลักการ จากแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม และแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญทั้งในระดับนโยบาย และมีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญในระดับปฏิบัติจริง ทำให้รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนรวม ซึ่งสอดคล้องกับ นพมาศ สุทธิวิรัช^{๑๗} ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีทในโรงเรียนแกนนำ

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะทั่วไปผู้วิจัยสรุปได้ว่า การนำรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ ผู้บริหารควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบฯ จากคู่มือการใช้รูปแบบฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างละเอียดในทุกประเด็นเนื้อหาเพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริง รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้างขึ้นในครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จได้ ขึ้นอยู่กับความตระหนักในความสำคัญของการนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการทำวิจัยเชิงสถิติเกี่ยวกับปัจจัยการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อเป้าหมายโรงเรียนเรียนรวม เพื่อให้มีการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมาย

^{๑๖} นพมาศ สุทธิวิรัช. การศึกษาการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้าง ซีท ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต ๑, สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑), บทคัดย่อ.

๒.๑ ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การหาปัจจัยที่ส่งผล และหาความสัมพันธ์ สร้างปัจจัยขององค์ประกอบ และนำมาวิเคราะห์เป็น Path Analysis เพื่อทำรูปแบบต่อไป

๒.๒ ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมกับรูปแบบปกติ

๒.๓ ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ วิจัยเชิงนโยบาย หลังจากที่ได้นำเสนอรูปแบบไปแล้ว ระดับเหนือเขตพื้นที่ขึ้นไป

บรรณานุกรม

ณัฏพร ศุภสมุทร์ และคณะ .การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมศึกษาโรงเรียนวัดอุทัยธาราม. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร. ม.ป.ป.

เบญจมา ชลธานนท์. คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท. กรุงเทพมหานคร : เพทายการพิมพ์. ๒๕๕๖.

นพมาศ สุทธิวิรัช. “การศึกษาการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้าง ซีท ในโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต ๑”. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดวิธีและเทคนิคการสอน ๑. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นต์ จำกัด, ๒๕๔๔.

รจเรข พะยอมแย้ม. “การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กพิการในโรงเรียนปกติ”. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร. สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ,๒๕๕๗.

วันชัย จันทการกุล. วิธีการสอนในชั้นเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ ๔๐ (เมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๐).

วินัย รูปขำดี. “ศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพการบริหารงานและผลการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามแนวคิดโครงสร้างซีท (SEAT) ในจังหวัดกำแพงเพชร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาสังคราม. ๒๕๕๐.

ยูเนสโก. **คู่มือผู้สื่อข่าวเรื่อง การศึกษาเพื่อเรียนรวม**. กรุงเทพมหานคร : องค์การยูเนสโก สำนักงาน กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๐.

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. **การแสวงหาและแนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีอาชีพ กรณีผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๕๒.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ : การศึกษาการบังคับใช้**. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิชาการ, ๒๕๕๑.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. **กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ไฮเอ็ด พิมพ์ลิขซิง จำกัด, ๒๕๕๑.

สุทธิวิรัช. “การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีทในโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต ๒”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑.

Eisner, E. “Educational Connoisseurship and Criticism: Their form and Functions in Educational Evaluation,” **Journal of Aesthetic Evaluation or Education**., 1976.

Latham, A. S. “Site – Based Management : Is It Working?,” **Educational Leadership**., 1997.42(2).